

Aarhus byråds journalsager (J. Nr. 179-1906)

Originalt emne

Jernbanevæsen

Jernbanevæsen/Statsbanerne

Slagtehuset og Kvægtorvet

Slagtehuset og Kvægtorvet/Kvægtorvet

Uddrag fra byrådsmødet den 21. juni 1906 - side 10

[Klik her for at åbne den oprindelige kilde](#)

(J. Nr. 179-1906)

Fra Andelsselskabet Aarhus Eksportslagteri forelaa Skrivelse om Anlæg af en Markedsplads for Kreaturer ved Slagtehuset i Forbindelse med Stalde og Jernbanespor.

Filtenborg erindrede om, at der i sin Tid blev nedsat et kombineret Udvalg jbestaaende af Landboudvalget og Slagtehusudvalget til at fremkomme med Forslag om en Omordning af Markedsforholdene her i Byen. Sagen havde hidtil staaet i Stampe, men Dannelsen af Eksportslagteriet havde nu bragt Fart i den. Sagen var jo ret betydelig og omfattede 3 Punkter, nemlig Anlæg af Jernbanespor til Slagtehuset, Flytning af Statens tidligere Eksportstalde, og Anlæg af en Markedsplads ved Slagtehuset. Anlægget af Jernbanesporene vilde koste ca. 20,000 Kr. Flytningen af Staldene var anslaaet til ca. 15,000 Kr.; det kunde dog gerne være, at det ikke kunde betale sig at flytte dem, men at man hellere maatte bygge nye. At anlægge en Markedsplads vilde formentlig medføre en Udgift af ca. 18,000 Kr.

Det drejede sig saaledes ialt om et Beløb af 50 á

60.000 Kr.; Udvalget havde hidtil holdt sig tilbage af Hensyn til de store Omkostninger, men

man kunde næppe vedblivende hæmme Udviklingen af disse vigtige økonomiske Forhold. Det var ikke længe siden, at Eksportforeningen var dannet, men den havde allerede haft stor Tilslutning og talte nu ca. 1200 Medlemmer; den vilde utvivlsomt faa stor Betydning for Kreatuomsætningen i Øst- og Midtjylland. Markedsforholdene her i Byen havde hidtil staaet langt tilbage for Markedsforholdene i de andre større jyske Byer, men heri maatte der nu ske en Forandring, noget der sikkert vilde være af stor Betydning for Byen. Han skulde anbefale, at man snarest muligt gik til en Reform af Markedsforholdene her, idet han skulde tilføje, at Slagtehuset for det foregaaende Aars Vedkommende vilde give et Overskud af 15.000 Kr. mere end budgetteret.

Nørgaard kunde ikke nægte, at det var en

kedelig stor Ekstraudgift, der her krævedes, men den var maaske saa vigtig, at den maatte affholdes. Havde man i Eksportforeningen en større Kunde, kunde det maaske ogsaa være rimeligt at bringe Ofre for den. Han skulde iøvrigt minde om, at man tidligere havde været tilbøjelig til at foretrække den gamle Markedsplads ved Vesterbro frem for en Plads ved Slagtehuset.

Harald Jensen vilde finde det meget heldigt, om Spørgsmaalet om Flytning af Markedspladsen nu kunde løses ved Eksportforeningens Hjælp. Byraadet havde tidligere ønsket Markedspladsen lagt ved Slagtehuset, men den Gang modsatte Landboerne sig det af alle Kræfter. Han vilde foreslaa, at man overlod Slagtehusudvalget alene at arbejde videre paa Sagen.

Sabroe ansaa den foreliggende Sag for at være af den største Betydning for Byen. Eksportslagteriet, der repræsenterede de betydeligste Kødproducenter i Aarhusegnen, strakte sine Fangarme langt ind i Randers Amt, saavel som ind i Egnene Syd og Vest for Aarhus. Foreningen mente til Efteraaret, naar Fedekreaturene kom paa Markedet, at omfatte "et Par Tusinde Medlemmer. Naar man kendte Landmændenes Energi, hvor det drejede sig om Foretagender til Udvikling af deres Bedrift, kunde der ikke være nogen Tvivl om den Betydning, Eksportslagteriet vilde faa. Mellem Slagtehuset og Eksportforeningen var indgaaet en for førstnævnte særdeles heldig Overenskomst, og Landmændene var gaaet ind paa at betale Udgifter ved Slagtningen, som de maaske andre Steder havde kunnet faa mindre. For Kommunen betød det ydermere ikke saa lidt at faa store Markeder her, hvilket vilde medføre, at mange Landboere med Penge paa Lommen vilde komme herind og gøre deres Indkøb her. Han vilde foreslaa, at man gav Slagtehusudvalget

Bemyndigelse til hurtigst muligt at faa de af Eksportforeningen ønskede Forhold ordnede. At lægge Markedspladsen ved Slagtehuset medførte ogsaa den Fordel, at Kreaturerne kunde køres dertil med Jernbane og saaledes kunde spares for Transporten gennem Gaderne.

Jakob Jensen havde, sidst da Spørgsmaalet om Ordningen af Markedsforholdene var oppe, været stemt for en Markedsplads ved Slagtehuset, men Landboerne ønskede den Gang ikke at faa den lagt der. Hvis By og Land nu kunde enes om en Plads ved Slagtehuset, kunde han godt gaa med til, at Kommunen bragte Ofre for at tilvejebringe en saadan. At der herved skulde kunne opnaas store Indtægter for Kommunen, troede han ganske vist ikke, men det kunde jo have været ganske oplysende i saa Henseende, om Udvalget var fremkommet med Overslag over, hvilke Indtægter, der eventuelt kunde tilflyde Kommunen ved de foreslaaede Foranstaltninger. Han var paa den anden Side tilbøjelig til at tro, at de anslaaede Udgifter næppe vilde strække til. Selv om Slagtehuset gav et Overskud af 15,000 Kr. mere end forventet, betalte det sig i Virkeligheden ikke, naar Hensyn toges til en fornuftig Forrentning og Amortisation.

Vestesen var af den Mening, at Markedspladsen naturligt burde lægges ved Slagtehuset, hvorhen de omtalte Stalde ligeledes burde flyttes. Staldene maatte flyttes alligevel af Hensyn til Elektricitetsværket, der skulde bruge den Grund, hvorpaa de stod, og de kunde let flyttes, da de var opført af Jærnbuer og Bølgeblik. Sporforbindelse maatte Slagtehuset i hvert Tilfælde ogsaa have haft; han skulde henstille, om der ikke ved Forhandling med de Autoriteter, der skulde lægge Spor til den ny Havn, kunde opnaas en Overenskomst, saaledes at de bar en Del af Udgifterne til Sporene til Slagtehuset, hvilke nok kunde lægges saaledes, at de indgik som et Led i Sporforbindelsen til den ny Havn. Han vilde for sit Vedkommende gerne være med til en Reformering i de omtalte Henseender, men han skulde henstille til Udvalget, forinden der toges endelig Bestemmelse, at fremkomme med de nødvendige Planer og Overslag.

Sabroe skulde, naar der var spurgt om, hvilken Indtægt der kunde flyde af de foreslaaede Foranstaltninger, bemærke, at det var umuligt paa Forhaand at sige, hvilken Betydning de vilde have for Byen i økonomisk Henseende. Der var imidlertid Udsigt til, at Aarhus kunde blive et Centrum for Kødomsætningen for hele Midtjylland, og han for sit Vedkommende ansaa det for at være en god og rentabel Forretning at anvende de foreslaaede Beløb for at skabe tilfredsstillende Markedsforhold her i Byen. Naar det var blevet sagt, at

Slagtehuset ikke forrentede sig, kunde der nok være noget heri, men Grunden hertil var, at Kølehuset, som det nuværende Udvalg intet Ansvar havde for, var altfor stort.

Filtensborg fremhævede, at en Markedsplads ikke saa meget direkte som indirekte medførte Fordel for en By; det var derfor ikke saa let nærmere at angive den Indtægt, man kunde vente af de foreslaaede Foranstaltninger. Han skulde dog oplyse, at Eksportforeningen ventede til Vinter at skulle have Staldplads til 200 Kreaturer ugentlig, og Lejeindtægten herved vilde alene blive ca. 1500 Kr. aarlig. At Landboerne kom herind med deres Kreaturer, betød ogsaa, at Slagterne ikke som nu behøvede at køre paa Landet for at forsyne sig. Udvalget havde allerede forsøgt en Forhandling med Havneudvalget om Deltagelse fra Havnens Side i Udgifterne til Jernbanesporet, og skulde gerne paany forsøge en saadan, men han betvivlede, at der kom noget ud deraf.

Nørgaard havde for sit Vedkommende ikke noget mod, at Slagtehusudvalget anmodedes om at tilvejebringe Planer og Overslag til de foreslaaede Reforme, men man maatte dog have noget mere detaillerede Oplysninger, inden man bestemte sig til Afholdelsen af de omtalte betydelige Udgifter.

Sagen henvistes til Slagtehusudvalget.